

M. OLEJNIK

KOSMOLOGIA NA TLE HISTORII NAUK, RELIGII
I FILOZOFII

- Alberto Masani, *La Cosmologia nella Storia*, Editrice la Scuola, Milano 1996, ss. 410.

Autorem książki jest Alberto Masani, profesor astrofizyki Uniwersytetu w Turynie, dyrektor tamtejszego Obserwatorium Astronomicznego. Jest on również członkiem Komisji Historii Astronomii Włoskiego Towarzystwa Astronomicznego. Jego książka, zatytułowana *Kosmologia w historii. Między wiedzą, religią i filozofią*, przedstawia drogę, jaką nauki fizyczno-astronomiczne doszły do aktualnego obrazu świata. Autor uwzględnił zarówno wierzenia religijne mające związek z obrazem świata, jak i odkrycia naukowe w ciągu wieków, dokonując swoistej syntezy ewolucji poglądów na budowę wszechświata.

Omawiane dzieło jest podzielone na sześć rozdziałów. Rozdział pierwszy obejmuje okres od początków do XII wieku, a więc: kosmologię biblijną, archeoastronomię, starożytność, świat śródziemnomorski, Szkołę Aleksandryjską, wczesne chrześcijaństwo i średniowiecze. Rozdział drugi dotyczy przedziału czasowego między XIII a XVII wiekiem: są to czasy nowej kosmologii Kopernika, Galileusza, Keplera, Kartezjusza, Leibniza i Newtona. Następne rozdziały poświęcone są rozwojowi kosmologii w poszczególnych stuleciach. Osiągnięcia kosmologii XX wieku przedstawione są w dwu rozdziałach (kryterium podziału jest wyróżnienie pierwszej i drugiej połowy stulecia).

Ostatni rozdział nosi tytuł *Fra filosofia e scienza nella seconda metà del Novecento*. Autor omawia w nim te zagadnienia związane z osiągnięciami

---

*UWAGA: Tekst został zrekonstruowany przy pomocy środków automatycznych; możliwe są więc pewne błędy, których sygnalizacja jest mile widziana (obi@opoka.org). Tekst elektroniczny posiada odrębną numerację stron.

współczesnej kosmologii i fizyki, które niosą w sobie pewien ładunek filozoficzny. Oprócz kwestii metodologicznych, autor porusza między innymi: pojęcie początku wszechświata według teorii Wielkiego Wybuchu, zagadnienie symetrii, porządku i nieporządku w strukturach kosmologicznych, problem entropii i strzałki czasu, zasadę antropiczną.

Otrzymaliśmy książkę pod względem treści podobną do wielu innych dostępnych obecnie na rynku księgarskim, ale autorowi, uczonemu o bogatym doświadczeniu dydaktycznym, skutecznie udało się zminimalizować wysiłek, jaki czytelnik bez przygotowania w naukach ścisłych musi zwykle wkładać w lekturę tego rodzaju książek. Tę książkę można polecić każdemu, kto interesuje się nauką o wszechświecie i jej najnowszymi osiągnięciami. Warto uświadomić sobie za prof. Carlo Castagnoli, autorem *Wprowadzenia*, że możemy się uważać za uprzywilejowanych, żyjąc w jednym z najbardziej urodzajnych okresów rozwoju kosmologii.

M. Olejnik